

ALF SJÖSTRÖM

Carl Hamilton och industristödspolitik

I *Ekonomisk Debatt* 1/1982 recenserar docent Carl Hamilton industristödsutredningen. Han återger där ett citat ifrån mitt särskilda yttrande till utredningen. Av någon anledning citerar Hamilton mig fel. Därefter polemiserar han mot det felaktiga citatet.

Hamilton skriver följande i sin recension: "En reservation har gjorts av industridepartementets representant i utredningen, Alf Sjöström. Han skriver bl a: "Det finns speciell anledning att invända emot den grundtes utredningen delvis bygger sitt betänkande på, nämligen att det under 1970-talet växt fram en svensk 'industripolitik'." (s 211) Hamilton fortsätter "Sjöström har alldeles rätt, fast inte på det sätt han själv kanske tänkt sig: trots utbetalningar på drygt 30 miljarder kronor har det inte vuxit fram en svensk industripolitik värd namnet."

Vad jag skriver i mitt särskilda yttrande är att det inte under 1970-talet växt fram någon speciell "industristödspolitik". Det gäller att läsa rätt. Utredningen har inte haft till uppgift att behandla andra industripolitiska frågor än det s k icke-permanenta stödet. Jag rundar mitt påstående på det faktum att av det "icke-permanenta" stödet har hela 46 procent utgått till varvsindustrin och 35 procent till stålindustrin, sammanlagt 81 procent. Någon allmän stödpolitik har det inte varit fråga om.

I mitt särskilda yttrande tar jag också upp sysselsättningskonsekvenserna av uteblivna stödinsatser. Jag menar att utredningen inte behandlat dessa frågor på ett tillfredsställande sätt.

I mitt yttrande skriver jag: "Uteblivna statliga omstruktureringsinsatser hade självfallet kraftigt ökat kraven på social-

och arbetsmarknadspolitiska insatser. Ett beredskapsarbete kan kosta upp till 400 000 kronor per anställd och år, en förtidspensionerad ca 40 000—100 000 kronor, en arbetslös 40 000 kronor per år. Samhälleliga kostnader av detta slag som uppkommer vid nedläggning av industriarbetsplatser bör jämföras med kostnaden för industripolitiska insatser. Enligt en studie som industrins utredningsinstitut gjort åt utredningen (tabell 5, industristödets omfattning i vissa branscher 1970—79), uppgick stödet per anställd för hela 1970-talet sammanlagt för hela 10-årsperioden till 319 000 kronor per anställd till varven, 156 000 kronor per anställd till stålindustrin, 39 000 kronor per anställd till skogsindustrin, 116 000 kronor till gruvindustrin och 21 000 kronor per anställd till tekoindustrin.

En jämförelse mellan samhällets kostnader för förtidspensionering, långtidssjukskrivning, AMS-insatser, arbetslöshet och kostnader för ett bibehållande av anställda i industriell produktion indikerar att industripolitiska insatser kan vara billigare, när alternativet kan bedömas vara en långvarig eller permanent utslagning av berörd arbetskraft. Mot denna bakgrund borde utredningen beräknat alternativkostnaden för uteblivna industripolitiska insatser. Dessutom borde utredningen studerat vilka alternativ; ny sysselsättning, förtidspensionering, långtidssjukskrivning eller arbetslöshet — som sannolikt hade kommit att drabba friställd personal."

Denna del i mitt särskilda yttrande kommenterar inte Carl Hamilton. Där emot vet jag att han noga tagit del av dessa synpunkter. I SNS senaste konjunkturrapport, skriver nämligen Carl Hamilton ett avsnitt om "lärdomar av stödpolitiken". Under denna rubrik granskar han industristödsutredningens rapport. Han skriver där "En viktig aspekt, som enligt vår mening därvid inte tillräckligt uppmärksammats, är vilka krav som bör stäl-

ALF SJÖSTRÖM är sakkunnig i industridepartementet och ledamot av industristödsutredningen.

las på utformningen av en av sysselsättningskäl motiverad stödpolitik.”

Därefter följer i Carl Hamiltons bidrag till konjunkturrådets rapport, en kritik och analys av industristödsutredningens arbete, i stort sett i enlighet med mitt sär-

skilda yttrande.

Carl Hamilton är självfallet fri att använda mina synpunkter till underlag för egna artiklar. Vill han inte ange källan är det upp till honom själv.